

DZIENNIK RZADOWY

dla

**kraju koronnego Galicyi i Lodomeryi z Księstwami
Ówieczem i Zatorskim, tudzież z Wielkim
Księstwem Krakowskim.**

Rok 1853.

Oddział pierwszy.

Część IX.

Wydana i rozesłana dnia 11. Kwietnia 1853.

Landes-Regierungs-Blatt

für das

**Kronland Galizien und Lodomerien mit den Herzogthümern An-
schwiz und Zator und dem Großherzogthume Krakau.**

Jahrgang 1853.

Erste Abtheilung.

IX. Stück.

Ausgegeben und versendet am 11. April 1853.

Rozporządzenie Ministerstw Spraw Wewnętrznych, Finansów oraz Handlu, Przemysłu i Budowli publicznych z dnia 9. Lutego 1853.

(Dziennik praw Państwa, część IX., nr. 27, wydana dnia 16. Lutego 1853),

obowiązujące z dniem 1. Marca 1853 we wszystkich krajach koronnych, wyjąwszy Węgry i Pogranicze Wojskowe,

mocą którego ustanowione zostają prowizoryczne przepisy względem stanowiska władz budowniczych, równie jak obrębów działania w służbie budowniczej.

Najwyższym reskryptem gabinetowym z dnia 12. Września 1852, raczył Najjaśniejszy Pan Jego Ces. Król. Apostolska Mość zarządzić reorganizację służby budowniczej we wszystkich krajach koronnych, a zarazem upoważnić Ministerium Handlu, ażeby w porozumieniu z Ministerium Spraw Wewnętrznych obecnie już, dopóki nie wejdzie w życie nowa organizacja władz politycznych administracyjnych, tymczasem wydane zostały w przedmiocie urządzenia służby budowniczej, równie jak we względzie stosunku władz budowniczych do rzeczonych co dopiero władz administracyjnych, te rozporządzenia, jakiegokolwiek z dotychczasowego doświadczenia za potrzebne lub korzystne uznano.

W skutek tegoż najwyższego upoważnienia więc ustanowiło Ministerium Handlu, Przemysłu i Budowli publicznych, w porozumieniu z Ministeriami Spraw Wewnętrznych i Finansów, następne postanowienia tak pod względem stanowiska władz budowniczych, jakoteż pod względem obrębów działania w służbie budowniczej.

Postanowienia, jakie niżej następujący przepis dla Namiestników w sobie zawiera, stosować się będą także i do Szefów krajowych, w niektórych krajach koronnych pod innemi nazwami służbowemi ustanowionych (Ban, Gubernator, Prezydent krajowy), a gdzie zakres działania Szefa krajowego większe w sobie mieści prawa od tych, które niniejszemi postanowieniami wskazane są, pozostanie tenże zakres i nadal nienaruszonym w terażniejszej rozciągłości swój.

W krajach koronnych zaś, gdzie nie ma Prezydentów obwodowych i Starostów powiatowych, dotyczące postanowienia przestrzegane będą przez te władze lub organa, które w podobnym stanowisku się znajdują.

Bach m. p.   **Baumgartner** m. p.

28.

Verordnung der Ministerien des Innern, der Finanzen und für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 9. Februar 1853,

(im Reichs-Gesetzblatte, IX. Stück, Nr. 27, ausgegeben am 16. Februar 1853),

giltig vom 1. März 1853 an, für alle Kronländer, mit Ausnahme von Ungarn und der Militärgrenze,

womit provisorische Bestimmungen über die Stellung der Baubehörden und über die Wirkungskreise im Baudienste festgesetzt werden.

Seine k. k. Apostolische Majestät haben mit Allerhöchstem Kabinettschreiben vom 12. September 1852 die Reorganisirung des Baudienstes in allen Kronländern zu befehlen und zugleich das Handelsministerium zu ermächtigen geruht, im Einverständnisse mit dem Ministerium des Innern bereits jetzt, bis die neue Organisirung der politischen Verwaltungsbehörden in Wirksamkeit tritt, provisorisch in der Einrichtung des Baudienstes und in Absicht auf das Verhältniß der Baubehörden zu den erwähnten Verwaltungsbehörden diejenigen Anordnungen zu erlassen, welche sich durch die bisherige Erfahrung als nothwendig oder zuträglich gezeigt haben.

In Folge dieser Allerhöchsten Ermächtigung hat das Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten, im Einverständnisse mit den Ministerien des Innern und der Finanzen, nachstehende Bestimmungen in Absicht auf die Stellung der Baubehörden und die Wirkungskreise im Baudienste festzusetzen befunden.

Die in der nachfolgenden Vorschrift auf die Statthalter lautenden Bestimmungen gelten auch für die in einigen Kronländern unter anderen Dienstesbenennungen bestellten Landes-Chefs (Banus, Gouverneur, Landespräsident), und es hat dort, wo der spezielle Wirkungskreis eines Landes-Chefs weitere Befugnisse, als die gegenwärtigen Bestimmungen enthält, dieser Wirkungskreis in seiner dermaligen Ausdehnung aufrecht zu bleiben.

In denjenigen Kronländern, wo Kreispräsidenten und Bezirkshauptmänner nicht bestehen, finden die bezüglichlichen Bestimmungen auf diejenigen Behörden oder Organe angemessene Anwendung, die sich in analoger Stellung befinden.

Wach m. p. Baumgartner m. p.

Postanowienia o stanowisku władz budownicznych, i o obrębach działania w służbie budowniczej.

(Stosunek władz politycznych do władz budowniczych.)

§. 1.

Namiestnik jest najwyższą władzą administracyjną w kraju koronnym dla służby budowniczej publicznej co do tych spraw budowniczych, które nie dotyczą bezpośrednio przedmiotu należącego do zakresu władzy finansowej krajowej, albo które nie są wyraźnie przekazane innej władzy w kraju, niezawisłe od namiestnictwa.

Władze budownicze krajowe są w stosunku podrzędności do Namiestnika.

§. 2.

Namiestnik czuwać będzie nad stosownym sprawowaniem służby budowniczej; tenże kierować i kontrolować będzie władze budownicze i ich organa tak co się tycze prowadzenia przez nich czynności budowniczych, jakoteż co się tycze ścisłego wykonywania obowiązków.

§. 3.

Namiestnik udziela władzom budowniczym w obrębie, jaki ma sobie przekazany, lub w wykonaniu wyższych zleceń, potrzebne objaśnienia i nakazy w formie rozporządzeń i indorsatów, i odbiera od nich relacye i doniesienia.

Korespondencye między Ministerstwem Handlu a władzami budowniczymi w krajach koronnych, odbywane będą przez Namiestnika właściwego.

§. 4.

Prezydenci obwodowi i Starostowie powiatowi obowiązani są czuwać nad stosownym dopełnieniem służby budowniczej całego Państwa dotyczącej, w ich okręgach administracyjnych zachodzącej, a o zaniedbaniach i uchybieniach, również jak niestosownościach służbowych udzielać Namiestnikowi wiadomości, a to Starostowie powiatowi przez Prezydentów obwodowych.

Starostowie powiatowi, potrzebujący w sprawach budowniczych w ich obrębach wchodzących pomocy technicznej, żądać jej winni od urzędnika budowniczego, w którego okręgu budowniczym się znajdują, a urzędnik ten stosować się ma

Bestimmungen über die Stellung der Baubehörden und über die Wirkungskreise im Baudienste.

Verhältniß der politischen Behörden zu den Baubehörden.

§. 1.

Der Statthalter ist die oberste Verwaltungs-Autorität im Kronlande für den öffentlichen Baudienst, bezüglich derjenigen Bausachen, die nicht unmittelbar einen Gegenstand des Geschäftskreises der Finanz-Landesbehörde berühren, oder die nicht ausdrücklich einer anderen Behörde im Lande, unabhängig von der Statthalterei, zugewiesen sind.

Die Baubehörden des Landes befinden sich im Verhältnisse der Unterordnung zu dem Statthalter.

§. 2.

Der Statthalter richtet seine Aufmerksamkeit auf die zweckmäßige Besorgung des Baudienstes; ihm liegt ob, die Geschäftsführung der Baubehörden und ihrer Organe zu leiten und bezüglich der genauen Pflichterfüllung sorgsam zu überwachen.

§. 3.

Der Statthalter erteilt innerhalb des ihm zugewiesenen Wirkungskreises oder in Vollziehung höherer Weisungen, den Baubehörden Befehlungen und Aufträge in der Form von Verordnungen und Indorsaten, und empfängt von ihnen Berichte und Anzeigen.

Der Geschäftsverkehr zwischen dem Handelsministerium und den Baubehörden in den Kronländern erfolgt durch Vermittelung des bezüglichen Statthalters.

§. 4.

Die Kreispräsidenten und Bezirkshauptmänner sind verpflichtet, der zweckmäßigen Besorgung des Reichsbaudienstes in ihren Verwaltungsgebieten ihre Aufmerksamkeit zuzuwenden, und Vernachlässigungen und Gebrechen, sowie dienstwidrige Vorgänge, und zwar die Bezirkshauptmänner im Wege der Kreispräsidenten, zur Kenntniß des Statthalters zu bringen.

Die Bezirkshauptmänner haben sich in Bau-Angelegenheiten, die in ihren Wirkungskreis gehören, wenn sie hierbei eine technische Mitwirkung bedürfen, an den Baubeamten zu wenden, in dessen Baubezirke sie befindlich sind, und dieser Beamte hat in

do nakazów Starosty powiatowego w sprawach budowniczych, względem których przekazana jest Staroście działalność urzędowa administracyjna.

Stosunek władz budowniczych między sobą.

§. 5.

Władza budownicza krajowa w stosunku podrzędności swój do Namiestnika (§. 1), jest władzą przełożoną nad wszystkimi w kraju urzędami i organami wykonującą służby budowniczey publicznej.

§. 6.

Urzędy budownicze obwodowe, w niektórych krajach koronnych istniejące, stosują w powszechności wszelkie sprawy zakres ich przechodzące do Dyrekcyi Budowniczey krajowej, która albo zarządzić winna w miarę zakresu swego, albo je Namiestnikowi przedłożyć z opinią swą.

§. 7.

Inżynierowie powiatowi i inne organa budownicze, znajdujący się w obwodach, w których Dyrekcyja Budownicza krajowa nie urzęduje sama jako władza obwodowa, zostają w stosunku podrzędności do urzędu budowniczego obwodowego.

§. 8.

Techniczne wydziały rachunkowe przy Dyrekcyach Budowniczych krajowych i urzędach budowniczych obwodowych nie znajdują się w stosunku podrzędności do tychże władz budowniczych, lecz są do nich w stosunku koordynacyjnym; techniczne wydziały rachunkowe korespondują bezpośrednio z władzami budowniczymi, którym są przydzielone w powszechności drogą krótkiego załatwiania, i obowiązane są czynić zadosyć wszelkim zavezwaniom władz budowniczych, i przedsiębrać wszelkie czynności urzędowe, jakie wedle instrukcyi zawodem są wydziałów rachunkowych.

Przewodniczy wydziału rachunkowego technicznego przy Dyrekcyi Budowniczey krajowej jest Namiestnikowi bezpośrednio podporządkowany.

W krajach koronnych, w których się znajdują urzędy budownicze obwodowe, a przeto więcej wydziałów rachunkowych technicznych, stanowią wydziały te w całym kraju jedno spólne ciało, którego przełożonym będzie Naczelnik wydziału rachunkowego technicznego przy Dyrekcyi Budowniczey krajowej.

Bau-Angelegenheiten, rücksichtlich welcher die administrative Amtshandlung dem Bezirkshauptmann zugezogen wurde, den Weisungen desselben Folge zu leisten.

Stellung der Baubehörden zu einander.

§. 5.

Die Landes-Baudirektion ist im Verhältnisse der Unterordnung zu dem Statthalter (§. 1) die vorgesetzte Behörde der sämtlichen Aemter und Organe des ausübenden öffentlichen Baudienstes im Lande.

§. 6.

Die in einigen Kronländern bestehenden Kreis-Bauämter leiten in der Regel alle, ihren Wirkungskreis übersteigenden Angelegenheiten an die Landes-Baudirektion, welche entweder darüber im eigenen Wirkungskreise verfügt, oder sie gutachtlich dem Statthalter vorlegt.

§. 7.

Die in den Kreisen, in denen die Landes-Baudirektion nicht selbst als Kreis-Bau-Amt fungirt, befindlichen Bezirks-Ingenieure und sonstigen Bau-Organen bleiben im Verhältnisse der Unterordnung zu dem Kreis-Bau-Amt.

§. 8.

Die technischen Rechnungs-Abtheilungen bei den Landes-Baudirektionen und den Kreis-Bau-Aemtern befinden sich nicht im Verhältnisse der Unterordnung zu diesen Baubehörden, sondern stehen ihnen in koordinirter Stellung zur Seite; die technischen Rechnungs-Abtheilungen befinden sich im unmittelbaren, in der Regel auf kurzem Wege zu pflegenden Geschäftsverkehre mit den Baubehörden, denen sie zur Seite stehen, und sind verpflichtet, allen Aufforderungen der Baubehörden zu entsprechen, und alle Amtshandlungen vorzunehmen, die instruktionsmäßig zur Aufgabe der Rechnungs-Abtheilungen gehören.

Der Leiter der technischen Rechnungs-Abtheilung bei der Landes-Baudirektion ist dem Statthalter unmittelbar untergeordnet.

In denjenigen Kronländern, in denen Kreis-Bau-Aemter, daher mehrere technische Rechnungs-Abtheilungen bestehen, bilden die Letzteren im ganzen Lande einen gemeinschaftlichen Körper, dessen Vorstand der Leiter der technischen Rechnungs-Abtheilung bei der Landes-Baudirektion ist.

Zakresy działania co do budów.

§. 9.

Namiestnik zwrócić winien szczególnie uwagę swą na dokładne rozpoznanie projektów budowniczych pod względem potrzeby prowadzenia budowy, jak najzupełniejszego osiągnięcia celu tejże, i ograniczenia kosztów na najściślejszą potrzebę, nie wchodząc bynajmniej w technikę rzeczy.

§. 10.

Co się tycze budów, których koszta opędzone być mają z funduszków politycznych, z środków kraju, obwodu lub powiatu, gmin i korporacyj, lub przez inną konkurencyę w każdym poszczególnym przypadku oznaczyć się mającą, wykonują władze polityczne te prawa, jakie im ustawy istniejące przekazują.

Władze budownicze obowiązane są udzielać przytém pomocy swój o tyle, i o ile tego żądać będą od nich władze polityczne.

W miarę wymierzonego do nich zawezwania, winny przeto władze budownicze i ich organa czynić sprawozdania, w komisyonalnych rozprawach udział brać, plany budownicze rozpoznawać lub takowe sporządzać, wyprowadzeniem budowy kierować, lub nad niem dozorować, kołaudacye przedsiębrać i t. d.

W tym względzie wydaje nakazy Namiestnik do władzy budowniczój krajowój, Prezydent obwodowy do urzędu budowniczego obwodowego, Starosta powiatowy zaś zawezwanie czyni do inżyniera powiatowego właściwego.

Czynności tej dodawać będą Dyrekcyje Budownicze krajowe i urzędy budownicze obwodowe także i władzom sądowym, finansowym i władzom innych gałęzi służbowych, w razie żądania z téjże strony zachodzącego.

§. 11.

Co do budów, których koszta opędzone być mają z dotacyi Ministerstwa Handlu, a mianowicie z funduszu zakładów budowniczych drogowych lub wodnych, jeżeli idzie o utrzymanie w dobrym stanie lub o reparaturę budów już istniejących, na co koszt w przedukładzie rocznym jest zabezpieczony, a przytém cały nakład nie przewyższa złotych reńskich pięćset, ma prawo Dyrekcyja Budownicza krajowa i każdy urząd budowniczy obwodowy, urządzenia budowy na podstawie planów należycie sporządzonych dozwolić, drogą licytacyi takowe zarządzić i przeprowadzić. Rzeczne władze budownicze winny pod odpowiedzialnością swą czuwać nad tém, ażeby projekta budownicze dotyczące wystawień z sobą połączonych i wedle natury rzeczy jedną całość stanowiących, nie były rozdzielane na więcej części tym końcem, żeby koszta każdego poszczególnego projektu działowego nie przenosiły kwoty złotych reńskich pięćset, przezco by uchyloném było zezwolenie do wyższego zakresu należące.

Wirkungskreise in Betreff von Bauführungen.

§. 9.

Der Statthalter richtet seine Aufmerksamkeit insbesondere, auf die sorgfältige Prüfung der Bau-Entwürfe, in Absicht auf die Nothwendigkeit der Bauführung, auf die möglichst vollständige Erreichung des Zweckes derselben und auf die Beschränkung des Aufwandes auf das unumgänglich Erforderliche, ohne in das Technische der Sache einzugehen.

§. 10.

In Ansehung von Bauführungen, die aus politischen Fonds, aus Mitteln des Landes, Kreises oder Bezirkes, von Gemeinden und Korporationen, oder durch eine von Fall zu Fall zu bestimmende sonstige Konkurrenz bestritten werden, üben die politischen Behörden diejenigen Befugnisse aus, die ihnen durch die bestehenden Gesetze zugewiesen sind.

Die Baubehörden sind verpflichtet, hierbei die Mitwirkung in dem Maße zu leisten, als ihnen gegenüber von den politischen Behörden gefordert wird.

Die Baubehörden und ihre Organe haben daher, je nach der an sie gerichteten Aufforderung, Gutachten zu erstatten, an kommissionellen Verhandlungen Theil zu nehmen, Bauprojekte zu prüfen oder zu verfassen, Bau-Ausführungen zu leiten oder zu überwachen, Kollaudirungen vorzunehmen u. s. w.

Der Statthalter beauftragt dießfalls die Landes-Baudirektion, der Kreispräsident das Kreis-Bau-Amt, der Bezirkshauptmann aber wendet sich an den einschlägigen Bezirks-Ingenieur.

Dieselbe Mitwirkung haben die Landes-Baudirektion und die Kreis-Bau-Aemter auch den Justiz-, Finanz- und sonstigen Behörden anderer Dienstzweige über deren Anlagen zu gewähren.

§. 11.

Hinsichtlich derjenigen Bauten, die aus der Dotazion des Handelsministeriums, und namentlich aus dem Strassen- oder Wasserbaufonde bestritten werden, ist die Landes-Baudirektion und jedes Kreis-Bau-Amt, — wenn es sich um die Instandhaltung oder Reparatur bestehender Werke handelt, wofür die Bedeckung im Jahresvoranschlage sichergestellt ist und der ganze Aufwand fünfhundert Gulden nicht übersteigt, — berechtigt die Herstellung auf Grundlage gehörig verfaßter Projekte zu genehmigen, im Lizitationswege einzuleiten und auszuführen. Die gedachten Baubehörden bleiben dafür verantwortlich, daß nicht etwa Bauprojekte über zusammenhängende und sachgemäß nur Ein Ganzes bildende Herstellungen zu dem Ende in mehrere Theile aufgelöst werden damit der Aufwand für jedes dieser Theilprojekte den Betrag von fünfhundert Gulden nicht überschreite und auf diese Art die Genehmigung dem höheren Wirkungskreise entzogen werde.

Jeżeli by pomimo to przypadki takowe zachodziły, wówczas obowiązany jest dotyczący wydział rachunkowy zawiadomić o tém Namiestnika bezzwłocznie.

Co się tycze budów wyprowadzonych w obrębach urzędów budowniczych obwodowych, zarządza kolaudacyę Dyrekeya Budowniczego krajowego, Namiestnik zaś co do budów w zakresie téjże leżących.

Namiestnik mocen jest zezwalać na przedsiębranie budów całego Państwa dotyczących, bez różnicy czy idzie o reparatury, czy téż o nowe onychże wyprowadzenie, jeżeli koszta budowy w przedukładzie są pokryte, a oraz cały przedmiot jój nie przewyższa summy złotych reńskich trzy tysiące.

Dodawanie innéj pomocy technicznéj.

§. 12.

Oprócz właściwych przeprowadzeń budowniczych, obowiązane są nadto władze budownicze na wezwanie ze strony innych władz, gdzie idzie o techniczne osądzenie rzeczy, zdawać opinie drogą pisminną lub komisyonalną, czynić rozpoznania techniczne przy rozprawach o ubikacye urzędowe, sposobem najmu dostarczyć się mające, tudzież przy sprawieniu przedmiotów do urządzenia urzędowego należących dodawać rady należytój, mianowicie na wezwanie władz politycznych w wypadkach nieszczęścia, jakoto: w wypadkach wylewów, zsuwisk gór, zsyplik ziemi, zawalenia budynków i t. p., tudzież przy zarządzeniu innych środków zaradczych policyjnych w przypadkach tego rodzaju udzielać stosownéj pomocy czynnéj, a nareszcie ile razy tego potrzeba wymagać będzie, brać udział w czynnościach urzędowych, dążących do wykonania przepisów budowniczych przy wystawianiu budynków prywatnych, bez różnicy, czy idzie o budynki mieszkalne i gospodarne, czy o zakłady przemysłowe lub przyrządy wodne.

Sprawy personalne.

§. 13.

W obrębach usystemizowanego stanu personalu i płacy stałej lub najemnéj, przysługują Dyrekeyi Budowniczéj krajowéj względem wszystkich władz budowniczych i części kraju przyjmowanie dyurnistów i bezpłatnych praktykantów kancelaryjnych, sług urzędowych i pomocników, tudzież empirycznych inżynierów budowniczych (wegmajstrów i mostowniczych, jako i dozorców rzek), nareszcie uporządkicieli dróg i innych robotników w miesięcznéj płacy zostających, stałymi najemnikami będących.

Sollten solche Fälle dennoch vorkommen, so ist der Statthalter hierauf von der betreffenden Rechnungs-Abtheilung unverzüglich aufmerksam zu machen.

Die Kollaudirungsveranlassung hinsichtlich der, im Wirkungskreise der Kreis-Bau-Ämter ausgeführten Herstellungen steht der Landes-Baubdirektion, hinsichtlich der, im Wirkungskreise der letzteren bewerkstelligten Ausführungen, dem Statthalter zu.

Der Statthalter ist in Bezug auf Reichsbauten, sie mögen Reparaturen oder neue Herstellungen betreffen, zur Baubewilligung ermächtigt, wenn der Bau-Aufwand im Voranschlage bedeckt ist, und für das ganze Objekt den Betrag von dreitausend Gulden nicht überschreitet.

Sonstige technische Unterstützung.

§. 12.

Auch außer eigentlichen Bauführungen sind die Baubehörden verpflichtet, über Aufforderung von Seite anderer Behörden in Angelegenheiten, wobei eine technische Beurtheilung eintritt, im schriftlichen oder kommissionellen Wege gutachtliche Aeußerungen abzugeben, technische Erhebungen zu pflegen, bei Verhandlungen wegen miethweiser Sicherstellung von Amts-Abfaktionen, bei Anschaffungen ämtlicher Einrichtungs-Gegenstände den geeigneten Beirath zu leisten, insbesondere über Anrufen der politischen Behörden bei Unglücksfällen, als: Ueberschwemmungen, Berg-Abbrüchen, Erdverschüttungen, beim Einsturze von Gebäuden u. dgl., sowie bei sonstigen polizeilichen Vorkehrungen in Fällen dieser Art angemessen mitzuwirken, und an der Amtshandlungen zur Handhabung der Bauvorschriften bei Privatbauführungen, diese mögen die Errichtung von Wohn- und Wirthschaftsgebäuden, von industriellen Etablissements oder von Wasserwerken betreffen, so oft es nöthig befunden wird, Theil zu nehmen.

Personal-Angelegenheiten.

§. 13.

Der Landes-Baubdirektion steht innerhalb des systemisirten Personal- und Besoldungs- oder Löhnungsstandes, in Bezug auf alle Baubehörden und Theile des Landes die Aufnahme der Diurnisten und unentgeltlichen Kanzlei-Praktikanten, der Amtsdieners und Ausseher, sowie der empirischen Baubestellten (Weg- und Brückenmeister, dann Strom-Ausseher), endlich der Straßen-Einräumer und sonstigen im Monatslohn stehenden, als permanente Tagelöhner bestellten Arbeiter zu.

Względem zamianowania urzędników do zawodu budowniczego należących, tudzież względem przyjęcia elewów budowniczych i praktykantów budowniczych, czyni Dyrekcya Budownicza krajowa wnioski obsadzenia do Namiestnika, który takowe przedkłada Ministerstwu Handlu wraz z wnioskami swemi własnymi.

Co się tycze technicznych urzędników rachunkowych wszelkich kategorii i całego kraju koronnego, przedkłada przełożony technicznego wydziału rachunkowego przy Dyrekeyi Budowniczój krajowój wnioski obsadzenia Namiestnikowi do zaopiniowania onychże, i dalszego ich przedłożenia do Ministerstwa Handlu.

Co się tycze nominacyi pierwszego Przełożonego przy Dyrekeyi Budowniczój krajowój, równie jak Przełożonego nad technicznymi urzędnikami rachunkowymi kraju koronnego, idzie wniosek obsadzenia do Ministerstwa Handlu bezpośrednio od Namiestnika.

§. 14.

Każdy poszczególny przypadek zawakowania posady, której obsadzenie Ministerstwu Handlu jest zastrzeżone, podanym być winien do wiadomości tegoż bezzwłocznie przez Namiestnika dla dalszego zarządzenia.

§. 15.

Przysięgę odbiera od Przełożonych nad Dyrekcją Budowniczą krajową Namiestnik, od Przełożonych nad urzędami budowniczymi obwodowemi Prezydent obwodowi, od wszystkich innych ustanowionych wydziału budowniczego, którzy wedle systemu przysięgę złożyć są zobowiązani, Dyrekcya Budownicza krajowa lub dotyczący urząd budowniczy obwodowy.

Jeżeliby dla złożenia przysięgi musiała być podróż przedsiębraną, winny władze budownicze udać się do Namiestnika, a względnie do Prezydenta obwodowego o delegacyę najbliższego Starosty powiatowego dla odebrania przysięgi.

Techniczni urzędnicy rachunkowi przy Dyrekeyi Budowniczój krajowój złożą przysięgę w ręce Namiestnika, przy urzędach budowniczych obwodowych zaś w ręce dotyczącego Prezydenta obwodowego.

§ 16.

Gdzie przyjmowanie niektórych kategorii funkcyonarzy budowniczych pozostawionóm jest Dyrekeyi Budowniczój (§. 13), należy do niej także i rozdział dotyczących indywiduów na różne stanowiska, a z ważnych powodów wszelkie przeniesienia onychże; co do innych do służby budowniczój powołanych, z wyjątkiem przełożonych nad Dyrekcją Budowniczą krajową i nad urzędami budowniczymi obwodowemi, równie jak przewodniczych przy wydziałach rachunko-

Wegen Ernennung der zum Baufache gehörigen Beamten, dann wegen Aufnahme der Bau-Eleven und Baupraktikanten erstattet die Landes-Baudirektion die Besetzungsvorschläge an den Statthalter, der dieselben mit seinen Anträgen dem Handelsministerium vorlegt.

In Ansehung der technischen Rechnungsbeamten aller Kategorien und des ganzen Kronlandes überreicht der Vorstand der technischen Rechnungs-Abtheilung, bei der Landes-Baudirektion die Besetzungsvorschläge dem Statthalter zur gutächtlichen Einbegleitung an das Handelsministerium.

In Betreff der Ernennung des ersten Vorstehers der Landes-Baudirektion, sowie des Vorstandes der technischen Rechnungsbeamten des Kronlandes, geht der Besetzungsvorschlag an das Handelsministerium unmittelbar vom Statthalter aus.

§. 14.

Jeder Fall einer Diensteserledigung, hinsichtlich deren dem Handelsministerium die Besetzung vorbehalten ist, wird demselben vom Statthalter vor Allem zur Verfügung mit Beschleunigung angezeigt.

§. 15.

Die Vorstände der Landes-Baudirektion werden von dem Statthalter, jene der Kreis-Bau-Ämter von den Kreispräsidenten, alle übrigen Angestellten des Baufaches — in soferne sie systemmäßig einen Dienst-Eid abzulegen haben, — von der Landes-Baudirektion oder dem einschlägigen Kreis-Bau-Amte in Eidespflicht genommen.

Diese Baubehörden haben, wenn zum Behufe der Eidesablegung eine Reise unternommen werden müßte, bei dem Statthalter, oder beziehungsweise bei dem Kreispräsidenten um die Delegation des nächstbefindlichen Bezirkshauptmannes zur Eidesannahme anzusuchen.

Die technischen Rechnungsbeamten der Landes-Baudirektion werden vom Statthalter, jene der Kreis-Bau-Ämter von dem bezüglichlichen Kreispräsidenten beieidet.

§. 16.

In soferne die Aufnahme einiger Kategorien der Bau-Organen der Baudirektion überlassen ist (§. 13), steht ihr auch die Vertheilung der dießfälligen Individuen auf die verschiedenen Standorte, und aus gegründeten Ursachen die jedesmalige Uebersetzung zu; in Ansehung der übrigen Angestellten des Baudienstes — mit Ausnahme der Vorstände der Landes-Baudirektion und der Kreis-Bau-Ämter, dann der Leiter der technischen Rechnungs-Abtheilungen, — ist zu diesen Verfügungen über Antrag oder nach

wych technicznych, będą zarządzenia takowe przez Namiestnika przedsiębrane na wnioski lub po zasięgnięciu zdania Dyrekcji Budowniczj krajowj, a względnie Przełożonego nad urzędnikami rachunkowymi technicznymi.

Przesiedlenia służbowe w przypadkach dających prawo do wynagrodzenia kosztów przesiedlenia, przedsiębrane być winny tylko z nader ważnych względów służbowych.

§. 17.

Namiestnik zezwala za przedstawieniem Dyrekcji Budowniczj krajowj lub względnie Przełożonego nad wydziałem rachunkowym technicznym, na zamiany posad służbowych między urzędnikami i innymi ustanowionymi przy służbie budowniczj, jeżeli płaca ich nie przenosi rocznych złotych reńskich siedmset, i przyjmuje bezwarunkowj ich rezygnacyj służbowj, z tćm samćm co wyżj ograniczeniem.

§. 18.

Namiestnik zarządza co do pensjonowania, prowizjonowania i kwieskowania urzędników i innych przy służbie budowniczj ustanowionych, których płaca roczna nie przenosi złotych reńskich siedmset, tudzież dozwała pozostałym po nich wdowom i sierotom normalnych pensyj, prowizyj, zaspokojeń raz na zawsze, datków na wychowanie i innych należytości przepisanych z scisćm zachowaniem przepisów istniejących, równie jak co się tyczy wymierzenia należytości w porozumieniu z Władzj Finansowj krajowj.

Co do tych kategorii zaś, którym nie przysłuzi prawo, do pewnego zaopatrzenia z mocy normaliów, jak to np. względem empirycznych indywiduów budowniczych i uporzadzicieli drogowych, równie jak należących ich, przedkłada Namiestnik należycie zaalegowane wnioski Dyrekcji Budowniczj krajowj na udzielenie datków z łaski Ministerstwu Handlu, załączając opinię swoję.

§. 19.

Dyrekcja Budownicza krajowa, tudzież Przełożony technicznego wydziału rachunkowego składają co kwartał w ostatnim dniu miesiący Marca, Czerwca, Września i Grudnia każdego roku przez Namiestnika wykaz zaszłych poszczególnych zmian personalnych, w których dokładnie uwidocznić należy każdy pojedynczy ubytek i przyrost osób w różnych kategoriach służbowych, równie jak zmiany w ustacyonowaniu ustanowionych miejsce mające.

Co do uporzadzicieli dróg, strażników przy rzekach i plantacyach, tudzież innych robotników, do klasy stałych najemuików należących, dostatecznćm jest podanie liczby osób rzeczywiscie znajdujących się podług kategorii i klas płacy ich, równie jak miejsc opróżnionych nieobsadzonych.

eingeholter Aeußerung der Landes-Baudirektion, und beziehungsweise des Vorstandes der technischen Rechnungsbeamten, der Statthalter berufen.

Dienstes-Üeberseetzungen in Fällen, die zum Ansprüche auf Uebersiedlungsgebühren berechtigen, sind jedoch nur aus überwiegenden dienstlichen Rücksichten vorzunehmen.

§. 17.

Der Statthalter bewilliget über den Antrag der Landes-Baudirektion oder beziehungsweise des Vorstandes der technischen Rechnungs-Abtheilung Dienstaustausch unter Beamten und sonstigen Angestellten des Baudienstes, in soferne deren Gehalt jährliche siebenhundert Gulden nicht übersteigt, und nimmt innerhalb derselben Beschränkung deren unbedingte Dienstesresignation an.

§. 18.

Der Statthalter verfügt über die Pensionirung, Provisionirung und Quieszirung der Beamten und sonstigen Angestellten des Baudienstes, wenn ihr Jahresgehalt siebenhundert Gulden nicht übersteigt, über die Bewilligung der normalmäßigen Pensionen, Provisionen, Abfertigungen, Erziehungsbeiträge und sonstigen vorschriftmäßigen Gebühren ihrer Witwen und Waisen, unter genauer Beobachtung der bestehenden Vorschriften, sowie hinsichtlich der Bemessung der Gebühren im Einvernehmen mit der Finanz-Landesbehörde.

In Ansehung derjenigen Kategorien, denen ein bestimmter Versorgungs-Anspruch direktmäßig nicht zusteht, wie z. B. hinsichtlich der empirischen Baubestellten und der Straßen-Einräumer, dann ihrer Angehörigen — legt der Statthalter die gehörig belegten Anträge der Landes-Baudirektion auf Bewilligung von Gnadengaben dem Handelsministerium gutachtlich vor.

§. 19.

Die Landes-Baudirektion und der Vorstand der technischen Rechnungs-Abtheilung legen vierteljährig am letzten Tage der Monate März, Juni, September und Dezember jedes Jahres im Wege des Statthalters dem Handelsministerium einen Ausweis der eingetretenen individuellen Personalveränderungen vor, worin hinsichtlich aller einzelnen Personen Abfall und Zuwachs in den verschiedenen Diensteskategorien, dann die Aenderungen in der Stationirung der Angestellten genau erichtlich gemacht werden.

Hinsichtlich der Straßen-Einräumer, Fluß- und Anpflanzungswächter und der sonstigen in die Klasse der permanenten Tagelöhner gehörigen Arbeiter genügt die Angabe der Zahl der faktisch vorhandenen Personen nach Kategorien und Lohnklassen und der sonach etwa unbefetzten Stellen.

§. 20.

Urlopów udzielać mają prawo:

- a) Dyrekeya Budownicza krajowa, niemniej Przełożony nad urzędnikami rachunkowymi technicznymi swym podwładnym najdalej na dni ośm;
- b) Prezydent obwodowy, z wyjątkiem tego, w którego obwodzie urzęduje Dyrekeya Budownicza krajowa zarazem jako urząd budowniczy obwodowy, obom pierwszym urzędnikom urzędu budowniczego obwodowego i przewodnikowi technicznego wydziału rachunkowego, najdlużej na dni czternaście, wszystkim innym ustanowionym przy służbie budowniczej w obwodzie, najdalej na jeden miesiąc, w każdym razie z jednoczesnym zawiadomieniem Dyrekeyi Budowniczej krajowej;
- c) Namiestnik obom pierwszym urzędnikom Dyrekeyi Budowniczej krajowej i Przełożonemu nad technicznymi urzędnikami rachunkowymi, z równocześnie doniesieniem do Ministerstwa Handlu, najdalej na tygodni sześć, wszystkim innym ustanowionym przy służbie budowniczej w kraju, najdalej na miesięcy dwa.

Wyżrzczone władze jednak udzielać będą urlopy tylko w ten sposób, ażeby przez jednoczesne urlopowanie kilku indywiduów personalu urzędowego nie były uszczuplane siły robocze władzy ze szkodą służby.

§. 21.

Namiestnik dozwała:

- a) nagród i zapomożeń aż do summy złotych reńskich sto dla urzędników, a do złotych reńskich pięćdziesiąt dla innych ustanowionych i dla sług przy służbie budowniczej, w obrębach zatwierdzonego przedukładu z tém ograniczeniem, ażeby powyższy wymiar nie był przewyższony nawet i za kilkakrotnem obdzieleniem jednej a téj saméj osoby w ciągu jednego roku;
- b) zaliczek na płace stałe i najemne z przestrzeganiem norm istniejących dla urzędników i innych ustanowionych przy służbie budowniczej, których płaca roczna nie przenosi złotych reńskich siedmset;
- c) należytości substytucyjnych i przesiedlenia, tudzież wynagrodzeń kosztów podróży po skutecznionem sprawdzeniu onychże ze strony buchalteryi krajowej, jeżeli tak samo prawo do tego, jakotéż i cyfra istniejącemi w téj mierze przepisami unormowane są niewątpliwie i dokładnie; nareszcie zaliczek na podróż za następnem złożeniem rachunków; wszakże co do należytości przesiedlenia, wynagrodzeń kosztów podróży i zaliczek podróży, w obrębach summy ogółowej w przedukładzie pokrytej.

§. 20.

Urlaube zu bewilligen sind berechtigt:

- a) Die Landes-Baudirektion, sowie der Vorstand der technischen Rechnungsbeamten ihren Untergebenen längstens auf acht Tage;
- b) der Kreispräsident, mit Ausnahme desjenigen, in dessen Kreise die Landes-Baudirektion zugleich als Kreis-Bau-Amt fungirt, den beiden ersten Beamten des Kreis-Bau-Amtes und dem Leiter der technischen Rechnungs-Abtheilung auf längstens vierzehn Tage, allen übrigen Angestellten des Baudienstes im Kreise auf längstens Einen Monat, in jedem Falle unter gleichzeitiger Eröffnung an die Landes-Baudirektion;
- c) der Statthalter den beiden ersten Beamten der Landes-Baudirektion und dem Vorstände der technischen Rechnungsbeamten, unter gleichzeitiger Anzeige an das Handelsministerium, auf längstens sechs Wochen, allen übrigen Angestellten des Baudienstes im Lande auf längstens zwei Monate.

Urlaube sind von den vorstehenden gedachten Behörden nur in der Art zu ertheilen, daß nicht durch gleichzeitige Beurlaubung mehrerer Individuen des Amtspersonales die Arbeitskräfte einer Behörde zum Nachtheile des Dienstes geschmälert werden.

§. 21.

Der Statthalter bewilliget:

- a) Belohnungen und Aushilfen bis zum Betrage von hundert Gulden an Beamte und von fünfzig Gulden an sonstige Angestellte und Diener des Baudienstes innerhalb des genehmigten Voranschlages mit der Beschränkung, daß das obige Ausmaß auch bei einer mehrmaligen Betheilung derselben Person innerhalb der Frist eines Jahres nicht überschritten werden darf;
- b) Gehalts- und Lohnvorschüsse, unter Beobachtung der bestehenden Normen für Beamte und sonstige Angestellte des Baudienstes, deren Jahresgehalt siebenhundert Gulden nicht übersteigt;
- c) Substitutions- und Uebersiedlungsgebühren, dann Reisevergütungen nach stattgefundener Richtigtstellung von Seite der Landesbuchhaltung, und in soferne der Anspruch selbst, sowie dessen Ziffer, durch die bestehenden Vorschriften zweifellos und bestimmt normirt sind; ferner Reisevorschüsse gegen Verrechnung, und zwar die Uebersiedlungsgebühren, Reisevergütungen und Reisevorschüsse innerhalb des durch den Voranschlag bedeckten Gesamtbetrages.

Władza dyscyplinarna.

§. 22.

Jest prawem Namiestnika nakazać dochodzenie w drodze dyscyplinarnéj przeciw urzędnikom i innym organom służby budowniczéj, w formach przepisanych, i jeżeli do tego jest powód uzasadniony.

§. 23.

Namiestnik ma prawo rozciągnąć następujące stopnie kary na urzędników i inne organa służby budowniczéj, po udowodnieniu istoty czynów i nastąpio-ném wysłuchaniu osób, których się tyczy:

W ogółności przy zagrożeniu cięższéj kary lub bez takowego:

- a) wyrzuty;
- b) nagany.

Na urzędników i innych funkcyonaryuszów, których płaca roczna nie przenosi siedmset złotych reńskich:

- a) przeniesienie urzędnika lub funkcyonaryusza za karę jego własnym kosztem;
- b) degradowanie na miejsce służbowe, z którem mniejsza płaca jest połączona, chociażby takie nie było próżném; w takim przypadku miejsce służbowe, które dawniej zajmował taki urzędnik, dopiero będzie wtedy obsadzonym, gdy degradowany wstąpi w miejsce usystemizowane téj kategorii, na którą zdegradowany został;
- c) oddalenie ze służby publicznej. Co się tyczy przybierania radców sądowych do narad nad oddalaniem ze służby, tudzież co do dalszego postępowania przy różności zdań takich radców, należy zachować przepisy w téj mierze obowiązujące.

O ile rozmaite władze budownicze mają prawo według istniejących instrukcyj oddalać ze służby niektóre organa niższéj służby budowniczéj, to prawo pozostanie im także na przyszłość, z tém jednakże postanowieniem, że prawo oddalenia co do kategorii w mowie będących, służy tylko Dyrekeyi krajowej budownictwa, a właściwie na nią przeniesioném zostaje.

§. 24.

Namiestnik ma prawo w przypadkach przepisanych zawiesić w służbie i w płacy urzędników i innych funkcyonaryuszów służby budowniczéj, których płaca roczna nie przenosi siedmset złotych reńskich; zaś przeciw innym urzędnikom i funkcyonaryuszom czynić przedstawienia do Ministerstwa Handlu; jeżeli zaś zwłoka grozi niebezpieczeństwem, będzie mógł nawet przeciw tym ostatnim wprost sam postąpić, a postanowienie swoje poddać pod zatwierdzenie Ministerstwa Handlu.

Disziplinalgewalt.

§. 22.

Dem Statthalter steht zu, gegen Beamte und sonstige Organe des Baudienstes, wenn begründeter Anlaß dazu vorhanden ist, Disziplinar-Untersuchungen in den gehörigen Formen einzuleiten.

§. 23.

Der Statthalter ist befugt, wider Beamte und sonstige Organe des Baudienstes nach Sicherstellung der Thatsachen und nach erfolgter Verantwortung von Seite der Betheiligten, nachstehende Strafgrade zu verhängen:

Im Allgemeinen mit oder ohne Androhung strengerer Behandlung:

a) Ausstellung,

b) Verweis.

Wider Beamte und sonstige Angestellte, deren Jahresgehalt siebenhundert Gulden nicht übersteigt:

a) Ueberfegung aus Strafe auf eigene Kosten des Betheiligten;

b) Degradirung auf einen minder besoldeten Dienstposten, selbst wenn ein solcher nicht erledigt ist, in welchem Falle die von dem Betheiligten früher bekleidete Dienststelle erst dann wieder zu besetzen kommt, wenn der Degradirte in einen systemisirten Platz der Kategorie, zu welcher er degradirt wurde, eingerückt ist;

c) Entlassung aus dem öffentlichen Dienste. In Absicht auf die Beiziehung von Justizräthen zur Berathung über Dienst-Entlassungen und auf den weiteren Vorgang bei Verschiedenheit der Meinung dieser Räthe ist sich nach den bestehenden Vorschriften zu benehmen.

In soferne nach den dermaligen Instruktionen die verschiedenen Baubehörden zur Entlassung einiger unteren Organe des Baudienstes ermächtigt sind, hat es hiebei mit der Bestimmung zu verbleiben, daß das Entlassungsrecht hinsichtlich der in Rede stehenden Kategorien nur der Landes-Baudirektion zusteht, rücksichtlich auf dieselbe übertragen wird.

§. 24.

Der Statthalter ist berechtigt, wider Beamte und sonstige Angestellte des Baudienstes, deren Jahresgehalt siebenhundert Gulden nicht übersteigt, in den gesetzlich zulässigen Fällen die Suspension vom Amte und Gehalte zu verhängen, und wider sonstige Beamte beim Handelsministerium in Antrag zu bringen; wenn aber Gefahr im Verzuge ist, auch gegen die letzteren unmittelbar zu verfügen und dem Handelsministerium zur Genehmigung anzuzeigen.

Również winien Namiestnik o każdym przypadku zawieszenia w służbie uczynić relacyę do Ministerstwa Handlu.

W przypadkach, w których urzędnicy zawieszeni w służbie alimentacyę pobierać mają, należy wyznaczyć takową równocześnie z zawieszeniem w granicach przepisami wytkniętych.

Czynności urzędowe administracyjne.

§. 25.

Namiestnik kierować będzie czynnościami urzędowymi administracyjnymi służby budowniczej.

§. 26.

W szczególności Namiestnik ma prawo:

- a) udzielać przebaczenia za brak pieniędzy aż do wysokości kwoty pięćdziesięciu złotych reńskich, jeżeli brak nie powstał z przeniewierzenia się urzędnika; tudzież za braki okazujące się w rachunkach aż do kwoty tysiąca złotych reńskich, nie mogące być już ściągnionemi, jeżeli władza kontrolująca uzna, iż wyjaśnienia dane przez składającego rachunki na względ zasługują i są uzasadnione;
- b) wykreślenie zaległości nie mogących być ściągnionemi, i nie pochodzących z przewinienia urzędnika, aż do summy tysiąca złotych reńskich.

W powyższych przypadkach potrzebnem jest do udzielenia przebaczenia lub wykreślenia, zezwolenie Władzy krajowej Skarbowej.

§. 27.

Do czynności urzędowych Namiestnika należy oprócz tego:

- a) zatwierdzenie najmu lokalności urzędowych dla władz budowniczych, jeżeli takowe w budynkach publicznych pomieszczone być nie mogą; jeżeli kontrakt najmu nie przechodzi lat trzech, a roczny czynsz za najem nie przenosi sześciuset złotych reńskich;
- b) zabezpieczenie opału i oświetlenia i zatwierdzenie zawartych w tym względzie akordów lub kontraktów, tudzież pozwolenie do sprawienia potrzeb urzędowych i kancelaryjnych, jeżeli na ten cel nie są wyznaczone kwoty ryczałtowe, równie do dostarczenia urządzenia kancelaryj, a we wszystkich tych sprawach w granicach kosztów preliminowanych.

§. 28.

Namiestnik starać się będzie o to, ażeby 'preliminarya roczne, wykazy peryodyczne potrzebnych pieniędzy, obrachunki i inne 'podania odnoszące się do szafunku pieniędzi, sporządzane były przez władze do tego powołane, w miarę przepisów w tym względzie w każdym czasie istniejących, i przedło-

Auch von jedem anderen Suspensionsfalle ist dem Handelsministerium Anzeige zu erstatten.

In den Fällen, wo für suspendirte Beamte die Alimentation einzutreten hat, ist dieselbe gleichzeitig mit der Suspension innerhalb des vorschriftmäßigen Ausmaßes zu bewilligen.

Administrative Amtshandlungen.

§. 25.

Der Statthalter leitet die administrativen Amtshandlungen des Baudienstes.

§. 26.

Dem Statthalter steht insbesondere zu:

- a) die Nachsicht-Ertheilung für Geldabgänge bis zum Betrage von fünfzig Gulden, wenn der Abgang nicht aus der Veruntreuung eines Beamten entstanden ist; und für uneinbringliche Rechnungsmängel bis zum Betrage von tausend Gulden, wenn die Kontrolbehörde die Erläuterung des Rechnungselegers für rüchsigswürdig und grundhäftig erklärt;
- b) die Abschriftung uneinbringlicher, nicht durch Verschulden eines Beamten entstandener Rückstände bis zum Betrage von tausend Gulden.

In diesen Fällen ist die Nachsicht-Ertheilung oder Abschriftung durch die Zustimmung der Finanz-Landesbehörde bedingt.

§. 27.

Zur Amtswirksamkeit des Statthalters gehört ferner:

- a) die Genehmigung der Miete der Amtslokalitäten für Baubehörden, in soferne sie in öffentlichen Gebäuden nicht untergebracht werden können, wenn der Mietvertrag die Dauer von drei Jahren und den jährlichen Mietzins von sechshundert Gulden nicht überschreitet.
- b) die Sicherstellung der Beheizung und Beleuchtung und die Genehmigung der dießfälligen Aufträge oder Verträge, dann die Bewilligung zur Anschaffung von Amts- und Kanzlei-Erfordernissen, in soferne dafür nicht Pauschalien bemessen sind, dann zur Beistellung von Kanzlei-Einrichtungsfücken, und zwar in allen diesen Angelegenheiten innerhalb der im Voranschlage genehmigten Bedeckung.

§. 28.

Der Statthalter sorgt dafür, daß die den Baudienst betreffenden Jahresvoranschläge, die periodischen Geld-Erforderniß-Nachweisungen, die Rechnungs-Abschlüsse und die sonst auf die Geldgebarung Bezug nehmenden Eingaben in Gemäßheit der jeweilig bestehenden Anordnungen von den dazu berufenen Behörden immer gehörig verfaßt

ży takowe po ich sprawdzeniu Ministerstwu Handlu w przepisanych terminach ze swoim zdaniem, lub z szczególnymi uwagami swojemi.

§. 29.

Władze budownicze nie będą mogły wprost do kas wydawać nakazów do wypłaty, Dyrekeya krajowa Budownictwa czynić winna wnioski swoje Namiestnikowi co do asygnacyi na wypłaty potrzebne do budownictwa krajowego, który mając wzgląd na prawomocność żądania, na pokrycie znajdujące się, i na ustanowione zakresy działania, nakaże albo sam wypłatę, albo o takową wystara się u Ministerstwa Handlu.

Postanowienia ogólne.

§. 30.

Urządzenia, instrukcye, zakresy działania, należytości, przepisy i t. d. obowiązujące obecnie pod względem służby budowniczój, pozostaną tymczasem w swęj mocy, o ile niniejszym przepisem zmienionemi nie zostały.

§. 31.

W wyższej instancyi należą wszelkie sprawy osobowe służby budowniczój, przechodzące zakres działania władz niższych, do zakresu Ministerstwa Handlu, zaś co do innych spraw służby budowniczój nie przydzielonych władzom niższym, należą te do zakresu Ministerstwa Handlu, które się tyczą służby budowniczój całego Państwa.

§. 32.

Ministerstwo Handlu rozstrzygać będzie w wyższej instancyi albo z urzędu, albo w skutku powołania się stron interesowanych także we wszystkich przypadkach służby budowniczój Państwa, w których Namiestnik wydał swoje rozporządzenia. Ministerstwu Handlu pozostawioném jest także, w przypadkach, które mu się stósownemi być wydają, nawet takie sprawy służby budowniczój Państwa podciągać pod swoje własne rozstrzygnięcie i rozrządzenie, które wchodzą w zakres władzy niższój.

§. 33.

Niniejszy przepis obowiązuje w całym obrębie Cesarstwa, z wyjątkiem Pogranicza Wojskowego i Węgier, i zacznie działać z 1. Marca 1853 r.

und geprüft werden, und legt sie dem Handelsministerium in den vorgezeichneten Zeitpunkten mit seinem Gutachten oder den allenfälligen Bemerkungen vor.

§. 29.

Von den Baubehörden haben unmittelbare Zahlungs-Aufträge an die Kassen nicht zu ergehen; die Landesbaudirektion schreitet hinsichtlich der für den Baudienst des Landes erforderlichen Zahlungs-Anweisungen bei dem Statthalter ein, welcher mit Rücksicht auf die Liquidität des Anspruches, auf die vorhandene Bedeckung und auf die festgesetzten Wirkungskreise die Flüssigmachung entweder im geeigneten Wege veranlaßt, oder bei dem Handelsministerium beantragt.

Allgemeine Bestimmungen.

§. 30.

Die hinsichtlich des Baudienstes gegenwärtig bestehenden Einrichtungen, Instruktionen, Wirkungskreise, Gebühren, Vorschriften u. s. w. bleiben, in soferne sie durch gegenwärtige Vorschrift nicht eine Aenderung erfahren, vor der Hand in Wirksamkeit.

§. 31.

In höherer Instanz gehören alle den Wirkungskreis der Unterbehörden überschreitenden Personal-Angelegenheiten des Baudienstes, von den sonstigen Angelegenheiten des Baudienstes aber, welche nicht den Unterbehörden übertragen sind, jene in den Wirkungskreis des Handelsministeriums, welche den Reichsbaudienst betreffen.

§. 32.

Das Handelsministerium entscheidet ferner in höherer Instanz von Amtswegen, oder über Berufung der Betheiligten in denjenigen Angelegenheiten des Reichsbaudienstes, worüber der Statthalter verfügt hat. Dem Handelsministerium ist außerdem anheimgestellt, in Fällen, die dazu geeignet erachtet werden, auch Angelegenheiten des Reichsbaudienstes, die sonst in den Wirkungskreis einer untergeordneten Behörde gehören würden, der eigenen Schlußfassung und Verfügung zu unterziehen.

§. 33.

Die gegenwärtige Vorschrift ist für den ganzen Umfang des Kaiserstaates gültig, mit Ausnahme der Militärgrenze und von Ungarn, und tritt vom 1. März 1853 an in Wirksamkeit.

